

ФІНАНСОВІ РИЗИКИ ПІДПРИЄМСТВА: СКЛАД, ПРОЦЕСИ ТА МЕХАНІЗМИ УПРАВЛІННЯ

FINANCIAL RISKS OF THE ENTERPRISE: COMPOSITION, PROCESSES AND MECHANISMS OF MANAGEMENT

Діяльність кожного підприємства пов'язана з великою кількістю ризиків, одним з найбільш загрозливих з яких є фінансовий ризик. У статті розглянуто сутність фінансового ризику підприємства та його особливості в умовах ринкових відносин. Наведено різноманітність дефініцій поняття «фінансові ризики» у працях вітчизняних та зарубіжних вчених, проаналізовано підходи до їх класифікації різними авторами, подано авторську класифікацію фінансових ризиків. Розглянуто характерні ознаки фінансових ризиків підприємства та їх особливості, виділено основні етапи управління ними. Опрацьовано механізми нейтралізації фінансових ризиків, запропоновано основні заходи щодо зменшення можливих фінансових втрат від дії ризиків на підприємстві. Проаналізовано діяльність ТзОВ «Біоальтернатива» на основі показників ліквідності та фінансової стійкості, оцінено ефективність управління фінансовими ризиками, обґрунтовано напрями їх мінімізації.

Ключові слова: фінансовий ризик, управління фінансовими ризиками, мінімізація фінансових ризиків, класифікація, механізми управління.

Деятельность каждого предприятия связана с большим количеством рисков,

одним из самых угрожающих из которых является финансовый риск. В статье рассмотрены сущность финансового риска предприятия и его особенности в условиях рыночных отношений. Приведена разнообразность дефиниций понятия «финансовые риски» в работах отечественных и зарубежных ученых, проанализированы подходы к их классификации различными авторами, предоставлена авторская классификация финансовых рисков. Рассмотрены характерные признаки финансовых рисков предприятия и их особенности, выделены основные этапы управления ими. Обработаны механизмы нейтрализации финансовых рисков, предложены основные меры по уменьшению возможных финансовых потерь от действия рисков на предприятии. Проанализирована деятельность предприятия ООО «Биоальтернатива» на основе показателей ликвидности и финансовой устойчивости, оценена эффективность управления финансовыми рисками, обоснованы направления их минимизации.

Ключевые слова: финансовый риск, управление финансовыми рисками, минимизация финансовых рисков, классификация, механизмы управления.

УДК 658.15

Партин Г.О.

к.е.н., професор
Національний університет
«Львівська політехніка»

Данилів І.Л.

студентка
Національний університет
«Львівська політехніка»

At the current stage of economic development in Ukraine, the activities of enterprises are connected with different financial risks, generated both with the internal conditions of operation of enterprises and the external environment. Any financial activity is related to risk; therefore the issue of financial risk management becomes more relevant in last years. The essence of financial risk and its features in the conditions of market relations are considered in the article. There are given the variety of definitions of the concept "financial risks" in the scientific works of domestic and foreign scientists. There are also given the definition of financial risk, which is more complete according to the opinion of the authors, namely – the probability of unforeseen financial consequences in the form of obtaining certain amounts of losses, loss of income or capital in the situation of uncertainty of the financial conditions of the enterprise. The author's classification of financial risks is presented. In addition, the authors compare the classification features of financial risks by different scientists. The authors considered the characteristic features of financial risks of the enterprise, namely economic nature, the possibility of threat, variability, expected adverse effects, dynamism and their features are characterized. The main stages of managing financial risks are highlighted. The main strategies that companies should to follow depend on the expected effects of financial risks. The authors present the main internal mechanisms of control and regulation of the level of financial risks of the enterprise. The mechanism of financial risks neutralization was worked out and the main measures of reduction of possible financial losses at the enterprise were proposed. The activity of the "Biological Alternative" LLC based on the indicators of liquidity and financial stability was analyzed, and the effectiveness of management of financial risks was estimated. To improve the financial risk management system at the Bioalternative Company, the authors suggest a number of urgent measures.

Key words: financial risk, financial risk management, financial risk minimization, classification, management mechanisms.

Постановка проблеми. Характерною рисою сучасної світової економічної системи є зростання невизначеності умов підприємницької діяльності внаслідок глобалізації ринків, підвищення рівня конкуренції, динамічного інноваційного розвитку, що ускладнює процеси прогнозування обсягів формування цінностей та фінансових результатів суб'єктів господарювання. Вплив зазначених чинників на господарську діяльність має подвійне спрямування: з одного боку, ці чинники підсилюють рівень невизначеності отримання очікуваних результатів, а з іншого боку, вони сприяють появі нових можливостей управління фінансовими ризиками. Отже, проблема дослідження сутності та вдосконалення процесів управління фінансо-

вими ризиками діяльності підприємства не втрачає актуальності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Опрацювання вітчизняної та зарубіжної літератури за вибраною тематикою дає змогу зробити висновок про те, що дослідження сутності фінансових ризиків та методології їх нейтралізації здійснювали такі вчені, як І.В. Абрамова [1], Р. Брейлі [2], І.А. Бланк [3], К.В. Васківська [4], О.Д. Вовчак [5], І.С. Гуцал [6], Д.О. Ванг [7], Д.І. Дема [1], М.І. Диба [8], Р.Дж. Корнвелл [7], О.А. Землячова [9], С. Майєрс [2], В.В. Коваленко [10], П.О. Куцик [11], Т.В. Момот [12], Г.Б. Поляк [13], П. Світінг [14]. У їхніх роботах визначено базові положення щодо характерних

ознак фінансових ризиків суб'єктів господарювання та методів управління ними.

Постановка завдання. Метою статті є визначення сутності поняття «фінансові ризики», їх класифікація за окремими критеріями, виокремлення основних етапів управління фінансовими ризиками та формулювання методів їх мінімізації на підприємстві.

Виклад основного матеріалу дослідження. Фінансові ризики є найважливішою складовою підприємницьких ризиків у системі забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства, аналіз яких повинен проводитися під час ухвалення будь-якого фінансового рішення. Вони пов'язані зі ймовірністю втрат будь-яких грошових сум або їх недоотриманням. Проведений аналіз економічної літератури показав, що сьогодні немає єдиного трактування поняття «фінансовий ризик». Д.І. Дема, І.В. Абрамова, Л.В. Недільська стверджують, що фінансові ризики – це, з одного боку, небезпека потенційно можливої втрати ресурсів або недоотримання доходів порівняно з розрахованим варіантом, а з іншого боку, ймовірність отримання додаткового обсягу прибутку, пов'язаного з ризиком [1].

О.Д. Вовчак вважає, що фінансовий ризик – це ризик, що впливає з фінансових угод або фінансової діяльності, коли товарами є валюта, цінні папери та грошові кошти [5].

У працях зарубіжних авторів, таких як Р. Брейлі та С. Майєрс, під фінансовим ризиком розуміють ризик, якому піддаються учасники операцій на фінансовому ринку, здебільшого операцій з цінними паперами, а особлива увага приділяється не тільки визначенню змісту фінансового ризику, але й проблемам його вимірювання та нейтралізації [2].

Для успішної діяльності підприємствам необхідно здійснювати управління фінансовими ризиками. Т.В. Момот у своїй праці зазначає, що управління фінансовими ризиками підприємства – це сукупність аналітичних, фінансових, організаційних заходів, що мають комплексний послідовний характер та спрямовані на зменшення негативних наслідків настання фінансових ризиків або запобігання їм [12]. П. Світінг у своїй роботі зазначає, що термін «управління фінансовими ризиками» не лише передбачає процес управління ризиком, але й містить ширше поняття: використання методів та інструментів, які спрямовані на ідентифікацію ризиків, розроблення та реалізація ризикових фінансових рішень, що забезпечують всебічне оцінювання різних видів фінансових ризиків та нейтралізацію їх можливих негативних фінансових наслідків [14].

Політика управління фінансовими ризиками становить частину загальної фінансової стратегії підприємства, яка полягає у розробленні сис-

теми заходів з нейтралізації можливих негативних фінансових наслідків ризиків, пов'язаних зі здійсненням різних аспектів фінансової діяльності [7].

З огляду на неоднозначність визначення фінансового ризику, на нашу думку, поняття фінансового ризику найбільш ґрунтовно розкрито в працях І.А. Бланка, де він зазначає, що фінансові ризики – це ймовірність виникнення непередбачуваних фінансових наслідків у вигляді отримання певних обсягів збитків, втрати доходу чи капіталу в ситуації невизначеності умов фінансової діяльності підприємства [3]. І.А. Бланк вважає управління фінансовими ризиками підприємства системою принципів та методів розроблення й реалізації ризикових фінансових рішень, які забезпечують всебічне оцінювання різних видів фінансових ризиків та нейтралізацію їх можливих негативних фінансових наслідків.

Економічна діяльність будь-якого сучасного підприємства супроводжується фінансовими ризиками, тому доцільно комплексно розглянути їх основні характеристики та особливості (рис. 1).

Для формування ефективної системи управління фінансовими ризиками підприємства їх доцільно класифікувати за певними ознаками. Класифікація ризиків дає можливість чітко визначити місце кожного ризику в загальній системі. Проте позиції різних авторів щодо цього різняться. На нашу думку, фінансові ризики слід класифікувати за такими ознаками (рис. 2).

О.А. Землячова, Л.С. Савочка класифікують фінансові ризики за трьома групами: ризики, пов'язані з купівельною спроможністю громадян (інфляційний ризик, дефляційний, валютний, ризики ліквідності); ризики, пов'язані зі вкладенням капіталу (ризик реального інвестування, фінансового інвестування інноваційного інвестування); ризики, пов'язані з формою організації господарської діяльності підприємства (авансовий ризик та оборотний ризик) [9].

М.І. Діба у своїй роботі здійснив поділ фінансових ризиків на зовнішні та внутрішні. На його думку, до зовнішніх фінансових ризиків доцільно зарахувати інфляційні, дефляційні, валютні, депозитні та податкові ризики. Як правило, підприємства непричетні до виникнення та ліквідації зовнішніх ризиків. Зовнішні фінансові ризики є однаковими для всіх суб'єктів господарювання в ринковій економіці з розвинутою нормативно-правовою базою. Серед внутрішніх ризиків доцільно виокремлювати інвестиційні (портфельні, процентні, кредитні, дивідендні), ризики бізнес-процесів (ліквідності, прибутковості (рентабельності), оборотності, фінансової стійкості) та інші (структурний, ризик невикористаних можливостей, емісійний ризик). Ці ризики та наслідки їхнього виникнення відображають насамперед ефективність системи менеджменту підприємства. Внутрішні ризики



Рис. 1. Основні ознаки фінансових ризиків підприємства та їх характеристика

Джерело: розроблено авторами на основі даних джерела [10]

виникають внаслідок дій чи бездіяльності підприємства, отже, піддаються моніторингу, контролюванню та оптимізації [8].

Д.І. Дема, І.В. Абрамова, Л.В. Недільська фінансові ризики поділяють на ризики з низьким рівнем імовірності реалізації (до таких видів відносять зазвичай фінансові ризики, коефіцієнт варіації за якими не перевищує 10%); ризики із середнім рівнем ймовірності реалізації (до таких видів зазвичай

відносять фінансові ризики, коефіцієнт варіації за якими перебуває в межах 10–25%); ризики з високим рівнем імовірності реалізації (коефіцієнт варіації за ними перевищує 25%); ризики, рівень вірогідності реалізації яких визначити неможливо [1].

На фінансові ризики можна впливати шляхом застосування відповідних методів та інструментів, що дає змогу мінімізувати негативні результати настання ризикових подій. Управління фінансо-

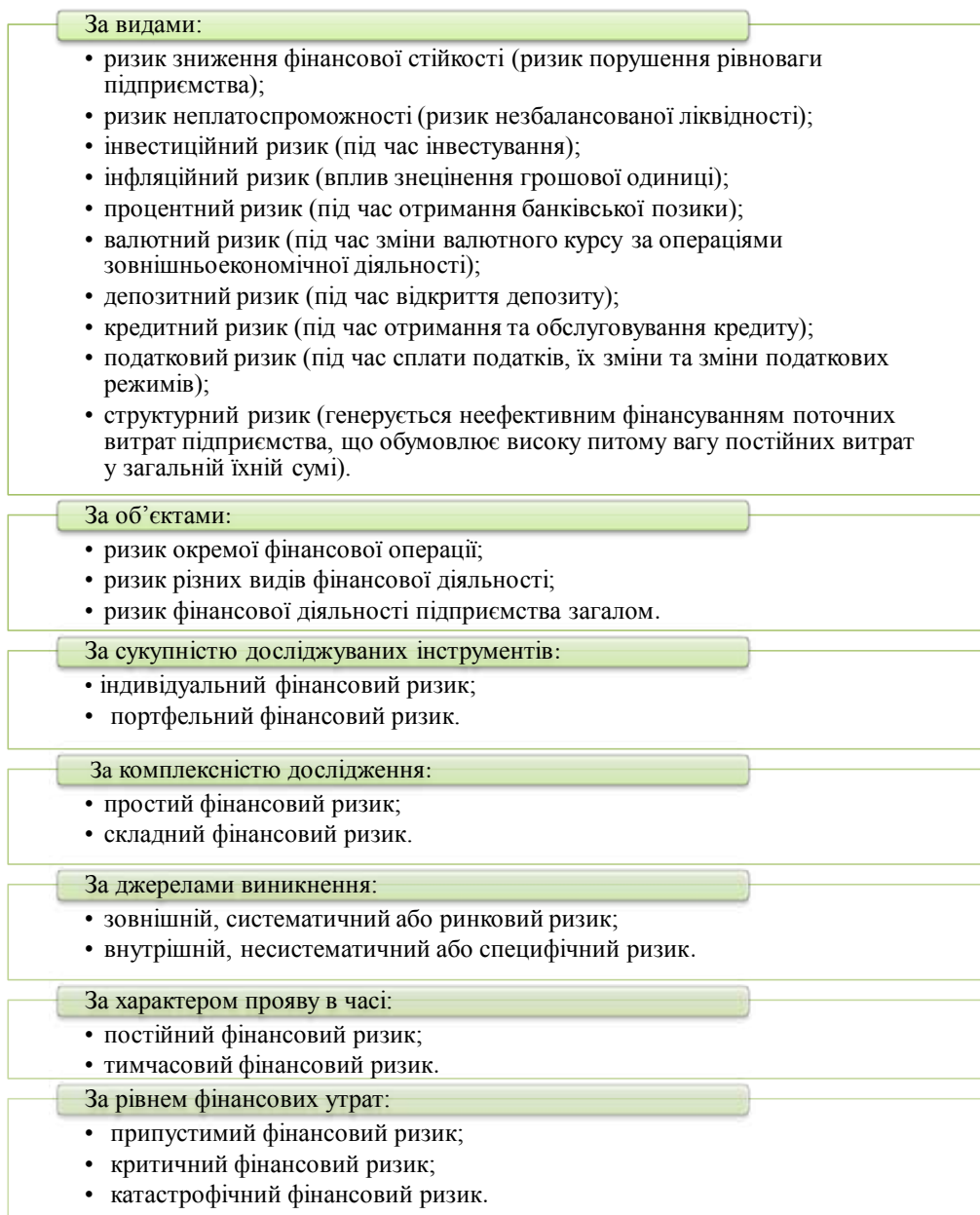


Рис. 2. Класифікація фінансових ризиків підприємства

вими ризиками підприємства необхідно здійснювати за такими основними етапами:

- ідентифікація складу та інтенсивності впливу фінансових ризиків на діяльність підприємства;
- оцінювання сильних і слабких сторін та можливостей, а також загроз підприємства щодо управління фінансовими ризиками;
- формування стратегії підприємства щодо управління фінансовими ризиками;
- визначення механізмів та інструментів нейтралізації впливу окремих видів фінансових ризиків;
- моніторинг, аналіз та оцінювання ефективності процесів управління фінансовими ризиками на підприємстві [15].

Ідентифікацію складу та інтенсивності впливу фінансових ризиків на діяльність підприємства необхідно здійснювати з дотриманням вимог щодо економічної доцільності проведення розрахунків, зіставлення кількісних та якісних характеристик ризиків, а також забезпечення достовірності й об'єктивності отриманих результатів.

Можливості та загрози й сильні та слабкі сторони підприємства щодо управління фінансовими ризиками можна визначити на основі методу SWOT-аналізу.

Під час формування стратегії управління фінансовими ризиками важливо визначити прийнятний для підприємства рівень фінансових ризиків. Критерієм віднесення ризиків до групи

прийнятних має бути їхня відповідність системі параметрів, визначених індивідуально для кожного конкретного портфеля ризиків підприємства. Залежно від очікуваних наслідків впливу фінансових ризиків підприємство може дотримуватись таких основних стратегій, як прийняття ризику, ухилення від ризику, передача ризику, контроль і регулювання ризику [13].

Вибір механізмів нейтралізації та інструментів фінансових ризиків має бути спрямований на зниження негативних наслідків дії цих ризиків на ефективність функціонування підприємства в поточному та довгостроковому періодах. За певних умов підприємство може передати ризики страховій компанії. До основних внутрішніх механізмів контролю й регулювання рівня фінансових ризиків підприємства належать лімітування, резервування коштів, розподіл ризику, диверсифікація, хеджування та страхування ризику. Насправді перелік методів нейтралізації фінансових ризиків підприємства не обмежується тільки вищезгаданими, а містить також інші методи мінімізації негативних наслідків таких ризиків. До цих методів І.С. Гуцал зараховує висування вимог до контрагента з фінансової операції щодо підвищення рівня премії за ризик, отримання від контрагентів певних гарантій, скорочення переліку форс-мажорних обставин у контрактах з контрагентами тощо [6].

Для моніторингу, аналізування й оцінювання наслідків впливу фінансових ризиків на діяльність підприємства доцільно розробити відповідну підсистему фінансового контролінгу.

Дослідженнями встановлено, що для того щоби зменшити рівень фінансових ризиків, у практичній діяльності українських підприємств найчастіше використовують такі методи:

- визначення складу ненадійних ділових партнерів та оцінювання очікуваних результатів співпраці з ними;
- детальний аналіз ефективності участі в проєктах, під час реалізації яких необхідно суттєво розширити коло незнайомих партнерів;
- відмова від інвестиційних пропозицій, інноваційних та інших проєктів, реалізація або ефективність яких викликає сумніви;
- страхування ризиків, що є популярним методом зниження ризику, за якого страхування ймовірних збитків не тільки є надійним захистом від непередбачуваних втрат, але й збільшує відповідальність уповноважених осіб, які приймають управлінські рішення, примушуючи їх серйозніше ставитися до розроблення та прийняття цих рішень;
- пошук гарантів, що ґрунтується на виявленні третіх осіб, які візьмуть ризик на себе (гарантами можуть бути різні суб'єкти, зокрема фонди, банки, державні органи, інші підприємства).

Оскільки поняття фінансових ризиків відображає характерні особливості сприйняття конкретними суб'єктами господарювання об'єктивно наявних невизначеностей фінансово-економічної діяльності, то на прикладі ТзОВ «Біоальтернатива», що здійснює постачання пари, гарячої води та кондиціонованого повітря для державних установ у Львівській, Івано-Франківській, Тернопільській та Волинській областях, оцінимо наслідки впливу фінансових ризиків на діяльність підприємства. Результати аналізу засвідчують, що процеси управління окремими видами фінансових ризиків, зокрема ризиком зниження фінансової стійкості, ризиком неплатоспроможності та ліквідності, на аналізованому підприємстві є недостатньо ефективними. Як наслідок, на ТзОВ «Біоальтернатива» протягом 2015–2017 рр. значення більшості показників фінансової стійкості, ліквідності та платоспроможності не відповідали нормативному, спостерігалась тенденція спадання (табл. 1, 2).

Отримані аналітичні дані свідчать про те, що аналізоване підприємство у 2017 р. не має змогу ліквідувати свою короткотермінову заборгованість найближчим часом, а також володіє недостатніми обсягами обігових коштів для погашення боргів протягом року. Це свідчить про ризик неплатоспроможності, який характеризується низьким рівнем ліквідності оборотних активів.

З даних, наведених у табл. 2, можна зробити висновок, що значення більшості коефіцієнтів фінансової стійкості ТзОВ «Біоальтернатива» у 2017 р. були нижчими за нормативне. Підприємство неспроможне за рахунок власних коштів забезпечити оборотні активи, а відповідно до коефіцієнта фінансування компанія не здатна повністю відповідати за своїми зобов'язаннями в середньо- та довгостроковій перспективі. Це означає, що аналізоване підприємство потребує залучення додаткових обсягів власних фінансових ресурсів та зменшення обсягів кредитування.

Наведене вище засвідчує, що на господарську діяльність ТзОВ «Біоальтернатива» впливають фінансові ризики, які погіршують його фінансово-економічний стан, збільшують ймовірність отримання негативних фінансових результатів та можуть стати причиною виникнення фінансової кризи.

Для вдосконалення системи управління фінансовими ризиками на ТзОВ «Біоальтернатива» необхідно вжити низку невідкладних заходів, а саме запровадити систему оцінювання стану й прогнозування зміни оточуючого підприємницького середовища, що сприятиме підвищенню якості процесів планування фінансових результатів діяльності підприємства; керівникам підприємства доцільно аналізувати ризиковість як окремих проєктів та видів діяльності, так і безпосередньо функціонування підприємства в межах ринкового

Таблиця 1

Показники ліквідності ТзОВ «Біоальтернатива» за 2015–2017 рр.

Показники	Значення показників			Нормативне значення показників
	2015 р.	2016 р.	2017 р.	
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,017	0,019	0,025	в межах 0,2–0,35
Коефіцієнт загальної ліквідності	0,76	1,12	0,08	більше 1
Коефіцієнт покриття	1,17	1,49	0,51	в межах 2–2,5

Таблиця 2

Відносні показники фінансової стійкості ТзОВ «Біоальтернатива» за 2015–2017 рр.

№	Показник	2015 р.	2016 р.	2017 р.	Напрямок позитивних змін
1	Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами	0,143	0,307	-0,951	>0,1
2	Коефіцієнт забезпечення запасів власними коштами	0,412	1,654	-1,792	збільшення
3	Коефіцієнт маневрування власного капіталу	0,134	0,315	-0,58	збільшення
4	Коефіцієнт автономії	0,555	0,584	0,456	>0,5
5	Коефіцієнт фінансової залежності	1,8	1,709	2,191	<2
6	Коефіцієнт фінансування	1,247	1,408	0,839	>1
7	Коефіцієнт («плече») фінансового важеля	0,801	0,709	1,191	<1
8	Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	0,444	0,415	0,543	<0,5
9	Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів	0	0,021	0	зменшення
10	Коефіцієнт фінансової стійкості	0,555	0,597	0,456	збільшення

сегменту, галузі та регіону. Щоби мінімізувати чи навіть нейтралізувати дію фінансових ризиків у майбутньому на підприємстві необхідно використовувати методи їх лімітування шляхом встановлення відповідних економічних та фінансових нормативів, методи диверсифікації, а також організаційні та економічні методи управління ризиком. Причому щодо кожного виду ризиків треба приймати індивідуальні рішення залежно від наявних об'єктивних та суб'єктивних обставин діяльності.

Висновки з проведеного дослідження. Підбиваючи підсумок, зазначаємо, що фінансові ризики є невід'ємною складовою підприємницької діяльності в умовах ринкових відносин та відіграють важливу роль у системі забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства. У статті систематизовано підходи до визначення сутності фінансового ризику, доведено, що під фінансовим ризиком слід розуміти ймовірність виникнення несприятливих фінансових наслідків у формі втрати доходу чи капіталу в ситуації невизначеності умов здійснення його фінансової діяльності.

Фінансові ризики необхідно класифікувати за різними критеріями для своєчасного виявлення та забезпечення фінансової безпеки підприємства задля його розвитку та запобігання можливому зниженню його вартості.

На фінансові ризики можна впливати із застосуванням відповідних методів та інструментів, що дає змогу мінімізувати негативні результати

настання ризикових подій. Ефективна політика управління фінансовими ризиками на підприємстві передбачає вжиття різноманітних заходів, таких як оцінювання сильних і слабких сторін, можливостей і загроз підприємства щодо управління фінансовими ризиками; формування стратегії підприємства щодо управління фінансовими ризиками; моніторинг, аналізування й оцінювання ефективності процесів управління фінансовими ризиками на підприємстві. Саме за допомогою такої системи управління підприємство може вчасно попереджати, уникати й долати негативні наслідки реалізації фінансових ризиків.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Дема Д.І., Абрамова І.В., Недільська Л.В. Фінансовий ринок : навчальний посібник. Житомир : ЖНАЕУ, 2017. 448 с.
2. Брейлі Р., Майєрс С. Принципи корпоративних фінансів. Москва : Олімп-Бізнес, 2007. 1120 с.
3. Бланк І.А. Основи фінансового менеджменту. Москва : Омега-Л, 2012. 674 с.
4. Васильківська К.В., Сич О.А. Фінансовий менеджмент : навчальний посібник. Львів : ГАЛИЧ-ПРЕС, 2017. 236 с.
5. Вовчак О.Д. Страхова справа : підручник. Київ : Знання, 2011. 391 с.
6. Гуцал І.С. Управління фінансами суб'єктів господарювання в умовах глобальної трансформації : монографія. Тернопіль : ТНЕУ, 2015. 484 с.

7. Cornwall J.R., Vang D.O. *Entrepreneurial Financial Management* : monograph. New York : Routledge, 2016. 320 p.

8. Дибя М.І. Суть та види фінансових ризиків у системі ризик-менеджменту підприємства. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. 2008. № 635. С. 22–28.

9. Землячова О.А., Савочка Л.С. Класифікація фінансових ризиків та методи їх зниження. *Науковий вісник: фінанси, банки, інвестиції*. 2012. № 3. С. 50–57.

10. Коваленко В.В. Фінансові ризики та шляхи їх мінімізації (правовий аспект) : монографія / за ред. А.Т. Ковальчука. Київ : Знання, 2011.

11. Управління фінансовими ризиками : навчальний посібник / П.О. Куцик, Т.Г. Васильців, В.М. Сороківський, В.І. Стефаняк, М.В. Сороківська. Львів : Растр-7, 2016. 318 с.

12. Момот Т.В. Фінансовий менеджмент : навчальний посібник. Київ : ЦУЛ, 2011. 712 с.

13. Поляк Г.Б. Фінансовий менеджмент : підручник для вузів. 2-ге вид., перероб. та доп. Москва : ЮНІТ-ДАНА, 2012. 527 с.

14. Sweeting P. *Financial enterprise risk management*. University Printing House, Cambridge CB2 8BS, United Kingdom, 2017. 599 p.

15. Партин Г.О. Фінансовий менеджмент : підручник. Львів : вид-во НУ «Львівська політехніка», 2018. 388 с.

4. Vasjkivsjka K.V. (2017) *Finansovyj menedzhment* [Financial management]. Ljviv : Ghalych-Pres (in Ukrainian).

5. Vovchak O.D. (2011) *Strakhova sprava* [Insurance business]. K. : Znannja (in Ukrainian).

6. Hutsal I.S. (2015) *Upravlinnia finansamy subiektiv hospodariuvannia v umovakh hlobalnoi transformatsii* [Financial management of business entities in the context of global transformation]. Ternopil : TNEU (in Ukrainian).

7. Cornwall J.R. (2016) *Pidprijemnytskyi finansovyj menedzhment* [Entrepreneurial Financial Management]. New York, Routledge. (in English).

8. Dyba M.I. Sutj ta vydy finansovykh ryzykiv u systemi ryzyk-menedzhmentu pidprijemstva (2008) [The essence and types of financial risks in the enterprise risk management system]. *Bulletin of the National University "Lviv Polytechnic"*, no. 635, pp. 22–28.

9. Zemljachova O.A., Savochka L.S. (2012) *Klasyfikacija finansovykh ryzykiv ta metody jikh znyzhenja* [Classification of financial risks and methods of their reduction]. *Scientific Herald*, no. 3, pp. 50–57.

10. Kovalenko V.V. (2011) *Finansovi ryzyky ta shljakhy jikh minimizacii* [Financial risks and ways of their minimization]. K. : Znannja (in Ukrainian).

11. Kucyk P.O., Vasyljiv T.Gh., Sorokivskij V.M., Stefanjak V.I., Sorokivsjka M.V. (2016) *Upravlinnja finansovymy ryzykamy* [Financial risk management]. Ljviv : Rastr-7 (in Ukrainian).

12. Momot T.V. (2011) *Finansovyj menedzhment* [Financial management]. K. : CUL (in Ukrainian).

13. Poljak Gh.B. (2012) *Finansovyj menedzhment* [Financial management]. M. : JuNYTY-DANA (in Ukrainian).

14. Sweeting P. (2017) *Upravlinnia ryzykamy finansovoho pidprijemstva* [Financial enterprise risk management]. University Printing House, Cambridge CB2 8BS, United Kingdom (in English).

15. Partyn H.O. (2018) *Finansovyj menedzhment* [Financial management]. NU "Lviv Polytechnic" (in Ukrainian).

REFERENCES:

1. Dema D.I., Abramova I.V., Nediljsjka L.V. (2017) *Finansovyj rynek* [Financial market]. Zhytomyr : ZNAMEU (in Ukrainian).

2. Breili R., Maiiers S. (2007) *Pryntsypy korporatyvnykh finansiv* [Principles of corporate finance]. – M. : Olymp-Byznes (in English).

3. Blank I.A. (2012) *Osnovy finansovogho menedzhmentu* [Fundamentals of Financial Management]. M. : Omega-L.

Partyn Halyna

Candidate of Economic Sciences, Professor
National University "Lviv Polytechnic"

Danyliv Iryna

Student
National University "Lviv Polytechnic"

FINANCIAL RISKS OF THE ENTERPRISE: COMPOSITION, PROCESSES AND MECHANISMS OF MANAGEMENT

At the current stage of economic development in Ukraine, the activities of enterprises are connected with different financial risks, generated both with the internal conditions of operation of enterprises and the external environment. Any financial activity is related to risk; therefore the issue of financial risk management becomes more relevant in last years.

The purpose of the article is to investigate the types of financial risks and methods of their reduction in a market economy.

The task of the article is considered the concept, classification of financial risks and the methods to ensure their reduction.

The article systematized approaches to the definition of financial risk and proved that financial risk should be understood as the probability of adverse financial consequences in the form of loss of income or capital in a situation of uncertainty of the conditions for the implementation of its financial activities.

Financial risks should be classified according to various criteria for timely detection and financial security of the company for develop it and prevent its possible reduction of its value.

Financial risks can be influenced by applying appropriate methods and tools that minimizes negative outcomes of risk events. The choice of neutralization mechanisms and financial risk instruments should be aimed at reducing the negative effects of these risks on the efficiency of the operation of the enterprise in the current and long-term periods. Under certain conditions an entity may transfer risks to an insurance company. The main internal mechanisms of control and regulation of the level of financial risks of the enterprise are such as, limitation; risk sharing, diversification, hedging and risk insurance. In fact, the list of methods for neutralizing financial risks of an enterprise is not limited to the above, but contains, in addition to them, other methods for minimizing the negative consequences of such risks.

Since the definition of financial risks reflects the specific features of the perception of specific economic entities of objectively existing uncertainties in financial and economic activity, the example of the "Biological Alternative" LLP evaluates the consequences of the impact of financial risks on the activities of the enterprise.

It was revealed that the economic activity of the "Biolateralativova" LLC is influenced by financial risks, which worsen its financial and economic condition, increase the probability of obtaining negative financial results and may become the reason of the financial crisis.

An effective policy for managing financial risks at an enterprise involves the use of a variety of measures: assessment of strengths and weaknesses, opportunities and threats of the enterprise in managing financial risks; formation of the strategy of the enterprise concerning management of financial risks; monitoring, analysis and evaluation of the effectiveness of financial risk management processes at the enterprise. It is with the help of such a management system that the enterprise can timely warn, avoid and overcome the negative effects of the implementation of financial risks.